

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับเด็กนักเรียน

โดย

สุเทพ

พร้อมมูล

๑. เรื่อง "การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับเด็กนักเรียน"

"Forest Conservation for Students"

๒. ผู้เสนอ นายสุเทพ พรอมมูล

นักวิชาการป่าไม้ ๒

ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร่ กองบำรุง

๓. วัตถุประสงค์ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับเด็กนักเรียน จัดทำโดยศูนย์เพาะชำ

กล้าไม้แพร่ ฝึกอบรมเด็กนักเรียนตั้งแต่ต้นวันศุกร์จนถึงภาคเช้าวันอาทิตย์

โดยผสมผสานหลักสูตรการอบรมวิชาป่าไม้กับกิจกรรมของโรงเรียน

ซึ่งเข้ากันได้เป็นอย่างดี เป็นที่นิยมกันมากในจังหวัดแพร่

๔. เนื้อเรื่อง

คำนำ

ในภาวะที่ป่าไม้ของชาติกำลังถูกทำลายอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร่ไม่มีหน้าที่ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิด พ.ร.บ. ป่าไม้โดยเฉพาะ จึงจัดงานประชาสัมพันธ์ "โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้" สำหรับเด็กนักเรียนเพื่อปลูกฝังความสำคัญของป่าไม้ให้แก่เยาวชนของชาติได้ทราบ จะได้มีใจรักและหวงแหนป่าไม้ของชาติสืบไป

เนื่องจากโรงเรียนต่าง ๆ มีหลักสูตรเดินทางไกลและการพักผ่อนสำหรับเด็กนักเรียนทั้งหญิงและผู้ชาย ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร่จึงฉวยโอกาสนี้เข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนต่าง ๆ ผสมผสานกิจกรรมของโรงเรียนและวิชาการป่าไม้ให้แก่เด็กนักเรียน ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร่เตรียมสถานที่และคอยต้อนรับเด็กนักเรียนพร้อมด้วยครู-อาจารย์ที่ควบคุมและอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร โดยศูนย์ฯมิได้เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้

๒. เพื่อให้เด็กนักเรียนเก็บไปเล่าให้พ่อ-แม่ ญาติผู้ใหญ่หยุ่หยุดการทำลายป่า

๓. เพื่อให้เด็กนักเรียนรักธรรมชาติ รักต้นไม้ และรักสัตว์ป่า

อุปกรณ์ในการดำเนินงาน

๑. เครื่องฉายสไลด์พร้อมด้วยจอขนาด ๓ x ๒.๕ เมตร ๑ จอ
๒. ลานสำหรับฟังการบรรยายและลานสำหรับพักผ่อน
๓. เครื่องเสียงมีลำโพง ไมโครโฟน
๔. บ่อน้ำ ห้องน้ำ ห้องส้วม
๕. เตรียมไม้สำหรับทำที่ปัก ไม้พื้นสำหรับหุงต้ม และไม้พื้นสำหรับการเดินรอบกองไฟ

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ การประสานงาน กับการอบรม

การประสานงาน

๑. ติดต่อวิทยากรที่จะมาบรรยายวิชาการป่าไม้จากเพื่อนข้าราชการใกล้เคียง
๒. ทำหนังสือถึงหัวหน้าหมวดการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัด เชิญโรงเรียนต่าง ๆ นำนักเรียนไปพักผ่อนเดินทางไกลที่ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร์ พร้อมด้วยแนบเอกสาร "โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่เด็กนักเรียน" และรายการสัมภาระที่เด็กนักเรียนจะต้องเตรียมตัว มีดังนี้

- (๑) จานข้าว ด้วยไม้ส้อม-แกง และช้อนอย่างละ ๑ ชิ้นทุกคน
- (๒) หม้อหุงข้าว หม้อต้ม-แกง กะทะ ทัพพี และตะหลิว อย่างละ ๑ ชิ้นต่อหมู่
- (๓) ชันน้ำ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน สบู่ถูตัว ประจำตัวทุกคน
- (๔) ดึงคัทน้ำ ไฟฉาย เทียนไข ๑ โหล ไม้ขีดไฟ ๑ กลักต่อ ๑ หมู่
- (๕) ผ้าเช็ดผ้า ผ้าห่ม มุ้ง ผ้าใบหรือผ้าพลาสติกสำหรับปูนอนทุกคน
- (๖) ผ้าใบหรือผ้าพลาสติกสำหรับทำหลังคาเตนท์ที่ปักต่อหนึ่งหมู่
- (๗) อาหารสำหรับรับประทาน ๒ มื้อทุกคน
- (๘) จอบ เสียม และมีดฟันไม้ อย่างละ ๑ เล่มต่อหมู่
- (๙) สมุด ปากกา หรือดินสอ
- (๑๐) ยารักษาโรคประจำตัว ครู-อาจารย์เตรียมยาอนามัยสำหรับเด็กหญิงมาด้วย

การอบรม

นักเรียนจะมาถึงศูนย์ฯ ในเวลาเป็นวันศุกร์ประมาณ ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

เพื่อให้นักเรียนจะได้ทำที่พักและเตรียมอาหารเย็น

เวลา ๑๘.๐๐ น. เด็กนักเรียนมาพร้อมกันที่ลานบรรยาย ศูนย์ฯ เชิญข้าราชการผู้ใหญ่กล่าวต้อนรับในกรณีที่มีเด็กนักเรียนมาพักแรมมากกว่า ๒๐๐ คน แต่ตามาน้อยกว่านี้หัวหน้าศูนย์กล่าวต้อนรับเอง เสร็จแล้วเข้ารายการฉายสไลด์บรรยายวิชา "อนุรักษทรัพย์ากรป่าไม้" และ "การป้องกันไฟป่า" ยุติการบรรยายเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ปลดปล่อยเด็กไปพักหลับนอน

เช้าวันเสาร์เวลา ๕.๐๐ - ๕.๓๐ น. ทางโรงเรียนมีกิจกรรมนำเด็กนักเรียนวิ่งภายในศูนย์เพาะชำ

เวลา ๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. บรรยายวิชาพฤกษศาสตร์เบื้องต้น แล้วนำเด็กเดินป่าเพื่อรู้จักพันธุ์ไม้ป่า

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. เป็นกิจกรรมของโรงเรียน

เวลา ๑๘.๐๐ น. เด็กนักเรียนมาพร้อมกันที่ลานบรรยาย วิทยากรฉายสไลด์บรรยาย นำชม "อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า" จนกระทั่งเวลา ๒๐.๐๐ น.

เวลา ๒๐.๓๐ - ๒๒.๐๐ น. มีการเล่นรอมกองไฟเป็นกิจกรรมของโรงเรียน

เช้าวันอาทิตย์ เวลา ๘.๓๐ - ๘.๓๐ น. นำเด็กนักเรียนชมการเพาะชำกล้าไม้และงานศึกษาวิจัยของศูนย์ฯ

เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. สาธิตการค้ำไฟไหม้สวนป่า

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. เป็นกิจกรรมของโรงเรียน

เวลา ๑๖.๓๐ น. เด็กนักเรียนจะกลับบ้าน

เอกสารที่ศูนย์เพาะชำกล้าไม้มีไว้แจกผู้สนใจ แยกออกเป็น ๒ อย่างคือ

๑. บทความทั่วไป มี

(๑) ศิลปการเพาะชำกล้าไม้กระยาเลย

(๒) ศิลปการเตรียมกล้าไม้สัก

(๓) การปลูกสร้างสวนป่า

- (๔) การป้องกันไฟป่า
- (๕) การเลือกและเตรียมพื้นที่ทำแหล่งเพาะชำกล้าไม้
- (๖) การจัดการลุ่มน้ำ
- (๗) การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๒. ผลงานศึกษาและวิจัย

- (๑) ทดสอบเวเปอร์ เซนตการงอกของเมล็ดสัก
- (๒) ข้อสังเกตการใช้เหง้าสักขนาดต่าง ๆ ปลูก
- (๓) ศึกษาความกว้าง ความลึกของรากสักในสวนป่า
- (๔) การเจริญเติบโตของต้นสักที่ปลูกจากเหง้าอามน้ำยาป้องกันรา
- (๕) ศึกษาลักษณะภูมิประเทศที่สักเจริญเติบโตดี
- (๖) ความสัมพันธ์ระหว่าง DBH กับ Volume ของไม้สัก
- (๗) ศึกษาความหนาแน่นของวัชพืช
- (๘) ศึกษาการคายน้ำของไม้ ๔ ชนิด
- (๙) ศึกษาปริมาณน้ำในใบแต่ละเดือนของต้นสัก
- (๑๐) เวเปอร์ เซนตการทำลายแมลงโรคพืชต่อไม้สักสวนแม่คำ
- (๑๑) ศึกษาการเจริญเติบโตไม้สักปลูกป่าผสมทำไร่มิทำไร

ผลงานในการอบรม

รายนามโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เข้ารับการอบรมระหว่าง มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ มีดังนี้

- ๑. โรงเรียนนาวิรัตน์ "ชุมนุมไม้ดอกไม้ประดับ" ส่งนักเรียนรับการอบรม ๕๐ คน ครู-อาจารย์ ๔ คน
- ๒. โรงเรียนบ้านกาศประธานุเคราะห์ "ยุวกาชาด" ส่งนักเรียนรับการอบรม ๕๐ คน ครู-อาจารย์ ๔ คน
- ๓. โรงเรียนสูงเนินชนูปถัมภ์ "ชุมนุมผู้บำเพ็ญประโยชน์" ส่งนักเรียนรับการอบรม ๖๐ คน ครู-อาจารย์ ๒ คน

๔. โรงเรียนสองพิทยาคม "ชุมนุมผู้บำเพ็ญประโยชน์" ส่งนักเรียนรับการอบรม
๕๒ คน ครู-อาจารย์ ๑๒ คน

๕. โรงเรียนบ้านกาศประชาคุเคราะห์ "ชุมนุมเกษตรกร" ส่งนักเรียนเข้ารับการ
อบรม ๖๐ คน ครู-อาจารย์ ๔ คน

๖. โรงเรียนสูงเนินชนูปถัมภ์ ส่งลูกเสือมารับการอบรม ๔๕๐ คน ครู-อาจารย์
๒๔ คน

๗. โรงเรียนบ้านกาศประชาคุเคราะห์ ส่งลูกเสือมารับการอบรม ๕๐ คน
ครู-อาจารย์ ๗ คน

รวมนักเรียนเข้ารับการอบรม ๘๑๒ คน ครู-อาจารย์ผู้ควบคุม ๖๑ คน